

batzuk mugatzen dituzten irizpideak, denboran hurbilenak direnak nahitaez, eskuratzen zailak direla Lehen Hezkuntzako ikasleentzat.

Elkartzte hutsa ez denez xedea, ez litzateke egokia izanzen ebaluazioa ezaugarri batzuk garai historiko zehatz batekin lotzeko gaitasunean oinarritzea, baizik eta bilakaeraren alderdi batzuei gainean azalpen bat (ez oso landua) emateko gaitasunean, eta, nolana ere, lotura hori egin ahal izateko arrazoibidean.

8. Ikerketa errazak planifikatu eta egitea gorputzek argiaren, elektrizitatearen, magnetismoaren, beroaren edo soinuaren arurren zer jokatzen duten aztertze, eta emaitzak adierazten jakitea.

Ebaluazio honen bidez ebaluatu nahi da arlo honetako fenomeno fisiko eta kimiko desberdinei buruzko esperientzia errazak eta ikerketa txikiak egiteko zer gaitasun duten: arazoak planteatu, hipotesi bat adierazi, beharrezkoa den materiala hautatu, muntatu, egin, ondorioak atera, emaitzak adierazi, horietako bakoitzean eta zatiak egituratzean gaitasuna erakutsiz, bai eta fenomeno horien gaineko oinarritzeko legeak ezagutzea ere.

9. Objektu eta aparatuko eraikitzeko planifikazioa egitea aurrez emandako helburu bat gogoan izanda, horretarako energia iturriak, operadoreak eta material egokiak erabiliz; beharrezkoa den eskuzko trebetasuna erakutsiko da eta batzuetan banakako lana eta beste batzuetan talde lana egingen.

Objektu edo aparatuen eraikitzeko proiektuko planifikatu eta gauzatzeko gaitasuna ebaluatu nahi da irizpide honekin. Energia iturri desberdinen ezagutza ebaluatuko da, bai eta horietako bat aparatuen funtzionamendurako egokia izateagatik hautatzeko gaitasuna ere. Operadoreen ezagutza ere baloratuko da (gurpila, balazta, etengailua, biela, engranajea, malgukia, polea, etab.), bai eta talde lanean lankidetzarako eta berdintasunerako jarrera agertzen den ere, norberaren eta besteentzako segurtasuna zaindu beharra aintzat hartuz.

10. Arazo edo egoera zailtasun gabeei buruzko txosten bat aurkeztea paperean eta euskarri digitalean; horretarako iturri desberdinetako informazioa bildu beharko da (iturri zuzenak, liburuak, Internet), laneko plan bati segitu eta ondorioak adierazi. Nafarroako kultur eta arte ondarearen inguruko gaien buruzko ikerketak egitea, eskolako liburutegiko materiala erabiliz.

Irizpide honez baliaturik ebaluatu nahi da ikasleek zer gaitasun duten informazio zehatz eta garrantzizkoa bildu, hautatu eta antolatzeko, emaitzak aztertze, ondorioak ateratzeko, esperientziaren berri emateko, segitu den prozesuari buruzko gogoeta egiteko eta ahoz eta idatziz adierazteko. Dokumentu idatziak kontsultatu eta erabiltzea eta irudiak, grafikoak eta taula estatistikoak ateratzea ere izanzen da ebaluazioaren xede. Kontuan hartuko da eskolako liburutegiko liburuak erabiltzean erakusten duten abilezia. Lanak paperean eta euskarri digitalean txukun, argi eta garbi aurkezteari ere arreta berezia jarriko zaio.

11. Ahozko eta idatzizko hizkuntza erabiltzea esperientziak kontatzeko eta pentsamenduak azaltzeko gizarteko edo naturako egoeraren alderdi desberdinei buruz. Arloari dagozkion testuak irakurtzea.

Irizpide honen bidez ebaluatu nahi da arloko testuen inguruko mintzamenari eta idazmenari dagokionez lortu den hizkuntza gaitasuna, eta ikasi den berriazko hiztegiaren erabilera nolako den. Eskolako liburutegiko liburuaren erabilera egokia ere baloratuko da.

HEZKUNTZA ARTISTIKOA

Arte agerpen desberdinak etengabe agertzen dira pertsonen ingurunean eta bizitzan. Alde horretatik begirata, Arte Hezkuntzaren arloak ikasleek hautemate eta adierazpen estetikoak izaten lagundu nahi du, eta beren prestakuntza orokor eta kulturalerako ezinbestekoak diren edukiak bereganatzeko aukera eman nahi die.

Arte Hezkuntzaren arloan zentzumenen eta adimenaren alderdia, alderdi soziala eta emozioen, afektuaren eta estetikaren alderdiak sartzen dira, eta horrek zenbait mekanismo sorrarazten ditu, gaitasun desberdin eta konplexuak garatzeko bidea ematen dutenak, ikasleentzako prestakuntza integrean eragin zuzena duen hezkuntza proiektioarekin, arreta garatzen laguntzen baitu, hautematea, adimena eta memoria suspertzen baititu epe labur eta luzera, irudimena eta sormena bultzatzen baititu eta ordena, parte-hartzea, lankidetzeta eta komunikazioa garatzeko bidea ematen baitu.

Arlo hau bi hizkuntza motek osatzen dute: plastikarenak eta musikarenak. Biak bi ardatzen inguruan egituratuta daude: hautematea eta adierazpena. Lehenengoan sartzen dira zentzumenaren, ikusmenaren, entzumenaren eta gorputzaren bidezko ezagutza izateko gaitasunei lotutako alderdiak, arte agerpenak ulertzen laguntzen dutenak, bai eta ekoizpen plastiko eta musikal desberdinak nolakoak diren jakin eta horiekin gozatzeko gaitasuna ere. Bigarrena kode eta teknika artistikoak ezagutu eta erabiltzearen bidez ideiak eta sentimenduak adierazteari buruzkoa da.

Arloaren barruan, elementu plastikoak behatzeari eta musika entzuteari buruzkoa da hautematea. Behaketaren zeregin nagusia natur ingurunea eta giza jarduera zein sormena interpretatu, ikertu eta azter-

tzea da; jarduera eta sormen hori ulertu behar da eguneroko bizitzako objektu eta elementuen eta adierazpen artistiko huts-hutsak direnen sortzaile gisa. Bestalde, entzutearen oinarria da musikaren interpretazio eta sormeneko prozesuetan eta grabatutako edo zuzeneko musika lanen entzunaldietan entzuten dena bereizi eta ulertzeko gaitasunak garatzea.

Adierazpenak, berriz, hizkuntza plastikoaren eta ikus-entzunezkoaren elementuak aztertzera eramaten du, bai eta materialen tratamendura eta hauteman eta sentitzen dena adierazteko aukerak lantzerantz, prestatze prozesuan plangintza bati jarraituz betiere. Interpretazio musikala ere aipatzen du, ahozko eta musika-tresna bidezko interpretazioarekin eta gorputz adierazpenarekin eta dantzarekin lotutako trebetasun teknikoak eta gaitasunak garatuz. Hizkuntza bat zein bestea erabiltzea ekoizpen plastiko edo musikal desberdinak asmatu eta sortzeko pizgarri da.

Bai hizkuntza plastikoak bai musika ezaugarri propioak dituzten arte esparruak dira, baina, bi esparru horietako ekoizpenak eta ulermenak alderdi komunak dituztenez, arlo bakar batean sartu dira etapa honetan, horrela arte adierazpenaren eta irudikapenaren modu desberdinen arteko lotura estuak kontuan hartuko dituen ikuspegi orokorra eman ahal izateko. Hori dela eta, eta bereziki aipatzen direnak musika eta adierazpen plastikoak izan arren, dantzaren eta antzerkiaren edukiak ere sartzen dira arlo honen barnean.

Arlo honen bi ardatz nagusietatik abiatuz (Hautematea eta Adierazpena), lau multzotan banatu dira edukiak. 1. multzoak, Behaketa plastikoak, eta 3. multzoak, Entzutea, hautemateari buruzko edukiak biltzen dituzte hizkuntza plastikorako eta musikalerako, hurrenez hurren. 2. multzoak, Sormen eta adierazpen plastikoak, eta 4. multzoak, Interpretazio eta sormen musikala, adierazpenari buruzko edukiak biltzen dituzte bi hizkuntzetarako.

Edukiak bi ardatzen inguruan banatzearen helburua edukiak modu koherentean antolatzea da. Ez du, beraz, batak bestearen gaineko lehenetasunik, eta ez dago horietako batekin lehenbizi hasi beharrik ere. Bien edukien arteko lotura oso estua da eta, horregatik, batzuk bai hautematean bai adierazpenean sartzen dira, esate baterako kolorearen, eritimoaren edo formaren kasuan.

Antzeko zerbait gertatzen da multzoekin. Edukiak multzo berezietan sartzeak oinarritzeko zer ikaskuntza landu behar den argiago finkatzen laguntzen du. Arloko eduki multzoa egituratzeko modu honek ez du esan nahi batzuk besteetatik bereizita garatu behar direnik; hori argi gertatzen da beren arteko erlazioa ikusita.

Behaketa plastikoak izeneko multzoa ingurune naturalaren eta giza jardueraren sormenaren interpretazio, ikerketa eta azterketan oinarritzen da. Espazioari lotutako gaiak eta irudien esanahiaren interpretazioari eta mezu ikonikoen azterketari buruzko beste batzuk lantzen dira. Eduki horiek, hautemateari lotuta, Sormen eta adierazpen plastikoak izeneko multzoa hornitzen dute. Multzo horretan sartzen da hizkuntza plastikoaren eta ikusizkoaren elementuen miaketa eta materialen tratamendua, eta hautemandakoa adierazteko aukera batzuk azaltzen dira, prestakuntza prozesuko plangintza bati jarraituz betiere.

Entzutea multzoan, entzunaldietan entzuten dena bereizi eta ulertzeko gaitasunen garapenean oinarritzen dira edukiak, baina Interpretazio eta sormen musikala izeneko multzoan, berriz, interpretazioari lotutako trebetasun teknikoak eta gaitasunei heltzen zaie, eta asmatzea bultzatzen da, mugimendu eta soinuak aztertu, hautatu eta konbinatzearen ondorioz ateratzen diren ekoizpen musikal batzuk inprobisatu eta sortuz. Musikaren elementuak eta haren kultur erreferenteak ez dira inoiz ere harengandik bereizten eta, beraz, multzo desberdinetan erabiltzen den erreperitorioan sartzen dira. Horregatik, bai hizkuntza musikalaren edukiak bai kultur adierazpen gisa hartuta musikari berari dagozkionak zeharka ageri dira bi multzoetan.

Oro har, Lehen Hezkuntzako Arte Hezkuntzak ikasleei aukera eman behar die inguruko errealitatearen ikusizko eta entzunezko elementuak hautematen eta horiekin elkarreragileak izaten. Horrek berarekin dakar kontzeptu, prozedura eta jarrerari ikuspegi integratu eta desartikulatua ez den baten ikuspegitik heldu beharra. Prozesu hori errazteko, prozedura gehienetan kontzeptuak eta jarrerak zehaztuta daude.

Arloak oinarritzeko gaitasunak garatzen laguntzea

Arte Hezkuntzaren arloak oinarritzeko gaitasun batzuk lortzen laguntzen du.

Arlo honek arte eta kultur gaitasunerako zuzeneko laguntza ematen du, hori osatzen duten alderdi guztietan. Etapa honetan, kode artistikoak ezagutzea eta horiei dagozkien teknika eta baliabideak erabiltzea izan da garrantzizkoena, eta ikasleari laguntza emanen zaio inguruan duen mundua hautematen eta ulertzen hasteko, bai eta adierazteko eta besteekin komunikatzeko daukan aukerak zabaltzeko ere. Hizkuntza artistikoak ematen dituzten baliabideak erabiliz, ideia bat modu pertsonalean irudikatu ahal izateak ekimena, irudimena eta sormena bultzatzen ditu eta, aldi berean, beste pentsamendu eta adierazpen modu batzuk errespetatzen erakusten du.

Arlo honek, inguru hurbileko eta beste herri batzuetako kultur eta arte agerpenetara hurbiltzen laguntzen baitu, zenbait tresna ematen dizkie ikasleei agerpen horiek baloratze eta ezagutzan geroz eta gehiago oinarritzen diren iritziak emateko. Hala, baliozko irizpideak osa ditzakete pixkanaka kultur produktuei dagokienez, eta aisiarako aukerak zabaldu.

Azterketa eta ikerketa aukerak zehazteko mekanismo bihurtzean, konponbideak bilatu eta ezagutzak lortzean, nabarmen bultzatzen da norberaren autonomia eta ekimena. Haurra hasierako azterketatik azken produkturaino eramaten duen prozesuak aurretiazko plangintza bat eskatzen du, bai eta emaitza originalak, ez estereotipatuak, lortzeko ahalegina ere. Bestalde, baliabideak lortu nahi den produktuaren adierazpen xedea kontuan hartuz hautatzea eskatzen du eta, hori bezala, prozesuaren fase bakoitzean egiten dena etengabe berrikustea, beharrezkoa bada hobetu ahal izateko. Sormenak autonomiaz jokatzeko eskatzen du, ekimenak abian jartzea eta aukera eta aterabide desberdinak kontuan hartzea. Prozesuak originaltasunari eta forma berritzaileak bilatzeari laguntzeaz gainera, malgutasuna ere sortzen du, zeren eta kasu baten aurrean erantzun desberdinak ematen ahal baitira.

Gaitasun soziala eta herritartasuna garatzeko ere bide ona da arlo hau. Arte Hezkuntzaren esparruan, interpretazioa eta sormena talde lanari lotuta daude askotan. Horrek eskatzen du lankidetzaz izatea, ardurak hartzea, arau eta jarraibideak betetzea, materialak eta tresnak kontuz ibili eta zaintzea, teknika zehatzak aplikatzea eta espazioak egoki erabiltzea. Baldintza horiek betetzearekin batera ikasleak hezten dira besteekiko konpromisoan, talde lanak duen beharrikunean eta taldearen ahaleginaren ondoriozko produktuak sortzen duen gogobetetasunean. Azken batean, akordioa bilatzearen alde adierazteak errespetu, onarpen eta adostasunezko jarrerak abian jartzen ditu eta, hortaz, gaitasun hori garatzeko bide ona da arlo hau.

Mundu fisikoak ezagutu eta harekin elkarreragiteko gaitasunari dagokionez, arlo honek inguruneaz ohartzen laguntzen du, hain zuzen ere naturguneetan eta gizakien lanetan dauden soinuak, formak, koloreak, lerroak, testurak, argia edo mugimendua hautematearen bitartez ohartzen. Halaber, arlo honek bitartekoa aitzakia gisa erabiltzen du sormen artistikorako, aztertu, manipulatu eta erantsi egiten du, gozamaña emanen duen eta pertsonen bizitza aberasten lagunduko duen dimentsioa emateko berreginez. Horrekin batera, garrantzitsua den beste dimentsio bat ere kontuan hartzen du, hots, bizitzaren kalitatea hondatzen duten erasoak dagokienez, hala nola hotsaren bidezko kutsadura edo espazio, objektu edo eraikinen soluzio estetiko ez oso egokiak, eta haurrei erakusten die ingurune fisiko atsegin eta osasungarria babestearen garrantziaz ohartzen.

Ikasten ikasteko gaitasunari dagokionez, zenbait prozesuri buruzko gogoeta egiten laguntzen du: objektuen manipulazioa, teknika eta materialekin egiten diren saiakuntzak eta soinu, testu, forma edo espazioen zentzumenezko arakatzea, eta horren helburua da lortutako ezagutzak haurrei nahiko baliabide ematea egoera desberdinetan erabili ahal izateko. Behaketarako gaitasuna garatzeko gaitasun hori bideratuko duten jarraibideak ezartzea komeni da, behaketak garrantzizkoak eta behar adinakoa den informazioa eman dezan. Alde horretatik, arlo honek ikasteko gaitasuna ematen die ikasleei, beste ikaskuntza batzuetan erabiltzen ahal diren prozesuak ikertu eta planifikatzeko protokoloak eskaintzen baititu.

Hizkuntzaren bidez komunikatzeko gaitasuna lortzen laguntzen ahal da, arlo guztietatik bezala, ondokoen bitartez: sortzen diren komunikazio trukeen aberastasuna, horien gaineko arauen erabilera, garatzen diren prozesuen azalpena eta arloak ematen duten berariazko hiztegia. Abestiak edo dramatizazio errazak, bereziki, hitz berriak ikasteko eta hizketarekin lotutako gaitasunak (arnasketa, hitz egiteko modua edo ahoskera) garatzeko bide egokiak dira. Gaitasun hau garatzen da, orobat, laneko prozesuak deskribatzen direnean, hartutako irtenbideen gaineko argudioak ematen direnean edo artelana baloratzen denean.

Informazioaren tratamenduaren eta gaitasun digitalaren gaitasuna garatzen laguntzen da teknologia erabiliz, musikaren eta ikusizko arteen inguruko prozesuak erakusteko tresna den aldetik, eta ikasleak arte ekoizpenak sortzera eta irudiaren zein soinuaren azterketara eta horiek zabaltzen dituzten mezuetara hurbiltzeko tresna den aldetik. Arte agerpenei buruzko informazioa bilatzeko gaitasuna ere garatzen da, horri esker artea ezagutu eta arteaz gozatzeko, iraganeko eta oraingo, hurbileko edo beste herri batzuetako esparru kulturaleri buruzko informazioak hautatu eta trukatzeko.

Arlo honek matematika gaitasuna garatzen ere laguntzen du, neurri txikiagoan bada ere, kontzeptu eta irudikapen geometrikoak lantzen baititu, hain zuzen ere arkitekturaren, diseinuan, altzarietan, eguneroko objektuetan eta naturgunean dauden eta artelana espazioan antolatzeko erreferenteak behar direnean erabiltzen direnak. Horrekin guztiarekin batera, musikan erritimoa edo eskalak lantzen direnean, matematika gaitasuna garatzeko ekarpena egiten da.

Helburuak

Etapa honetan Arte Hezkuntzak gaitasun hauek garatzea izanen du helburu:

1. Ahozkoaren zein idatzizkoaren ulermena eta mintzamaña zein idazmaña garatzea. Arloko berariazko hiztegia egoki eta zehatz erabiltzea, esanahaia eratu eta gero.
2. Soinuaren, irudiaren eta mugimenduaren aukerak ikertzea, irudikapeneko eta komunikazioko elementuak diren aldetik, eta ideiak eta sentimenduak adierazteko erabiltzea, horren bidez oreka afektiboari eta besteekiko harremanei lagunduz.
3. Zenbait material eta tresna aztertu eta ezagutzea, eta hizkuntza artistiko desberdinen berariazko kode eta teknikak ikastea, adierazpen eta komunikaziorako erabiltzeko.
4. Ezagutza artistikoak eguneroko bizitzako egoera eta objektuen eta arteko eta kulturako agerpen desberdinen behaketan eta azterketan aplikatzea, horiek guztiak hobeki ulertu eta nor bere gustua eratzeko.
5. Bilaketa pertsonal eta kolektiborako jarrera izatea, horretarako hautematea, irudimena, ikerketa eta sentsibilitatea landuz eta artelanak egin eta horietaz gozatzerakoan gogoeta eginez.
6. Eskolako liburutegia eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabiltzea informazioa lortzeko eta ikasteko nahiz ezagutzak partekatzeko tresna gisa.
7. Ikus-entzunezko baliabideen eta irudia eta soinua duten informazio eta komunikaziorako teknologien aukera batzuk ezagutzea, eta norberak behaketarako eta bere ekoizpenetarako baliabide gisa erabiltzea, dela modu autonomoan dela beste baliabide eta material batzuekin batera.
8. Nafarroako eta beste herrialde batzuetako kultur ondareko arte agerpenak ezagutu, baloratu eta errespetatzea, tokiko adierazpen motak kontserbatu eta berritzeko lanean parte hartuz eta kultura desberdinetakoak izan arren ingurune berean bizi diren pertsonekin izaten diren harremanak aberasgarriak direla aintzat hartuz.
9. Arte ekoizpen pertsonalarekin auto-konfiantzazko erlazioa garatzea, eta norberaren eta besteen sormen lanak errespetatzea eta kritikak zein iritziak jasotzen eta adierazten jakitea.
10. Artelanak taldean egitea, eginkizun desberdinak hartuz eta sortzen diren arazoak konpontzeko parte hartuz, horrela bukaeran gogobeteko lana lortu ahal izateko.
11. Arte esparruetako lanbide batzuk ezagutzea, artisten lanaren ezaugarriak zein diren jakiteko interesa agertuz eta beren lanak ikusten dituztenean gozatuz.

Lehen zikloa

Edukiak

1. multzoa.—Behaketa plastikoa
  - Ingurune natural, artifizial eta artistikoan dauden elementuen zentzumenezko behaketa eta azterketa.
  - Sentsazioen eta behaketen hitzeko deskribapena.
  - Ingurunean eta erakusketa edo musoetan dauden lan plastikoen eta ikusizkoen gaineko iruzkina.
  - Inguruneak eskaintzen dituen aukera artistikoak atzemateko kuriositatea.
  - Erakusketetan bete beharreko jokabide arauak zein diren jakin eta betetzea.
  - Inguru hurbileko irudiak deskribatzea.
  - Objektuek eta pertsonen espazioari dagokionez dituzten distantzia, ibilbide eta egoerak aztertzea.
  - Espazioa aurkezteko modu desberdinak behatzea.
2. multzoa.—Sormen eta adierazpen plastikoa
  - Trazu espontaneoan eta xede batekin egiten direnen, ingeradak mugatzen dituzten lerroen eta forma zehazten duen espazioaren adierazpen aukerakin saiakuntzak egitea.
  - Pintura mota desberdinak eta zenbait euskarri erabiliz nahasteekin eta kolore orbanekin saiakuntzak egitea.
  - Testura natural eta artifizialen zentzumenezko bilaketa, bai eta material organiko eta ez-organikoen kalitate eta aukerena ere.
  - Marrazkiak, pinturak, collageak, bolumenak, etab. egitea.
  - Objektuak manipulatu eta eraldatzea antzezanetan erabiltzeko.
  - Konposizio plastikoak egitea argazkiak erabiliz.
  - Baliabide digitalak aztertzea artelanak sortzeko.
  - Materialen manipulazio eta azterketarekin gozatzea.
  - Konposizio artistikoaren material, tresna edo alderdiei buruzko hitzak geroz eta gehiago eta egokiago erabiltzea.
  - Elaborazio prozesua geroz eta gehiago antolatzea, zentzumenezko hautemateak, irudimeneak, fantasiak edo errealtateak sortutako gaia zehaztuz, egiteko beharrezkoak diren baliabideak aurreikusiz, ma-

terial eta tresnen aukerak aztertuz eta sormenerako ahalbideetan konfiantza agertuz.

3. multzoa.–Entzutea

• Ingurune natural eta sozialeko soinuaren kalitatearen gorputzaren bidezko irudikapena eta identifikazioa.

• Estilo eta kultura desberdinetako musika-tresnen eta ahotsen bidezko pieza laburren sorta bat modu aktiboan entzutea.

• Musika-tresna batzuk ikusi eta entzunez ezagutzea eta emakume, gizon eta haurren ahotsak identifikatzea.

• Abestietan eta beste musika lan batzuetan errepikapena (AA) eta kontrastea (AB) identifikatzea.

• Ingurune soinuak atzemateko kuriositatea eta estilo eta kultura desberdinetako musika lanak entzunez gozatzea.

• Entzunaldietan eta beste musika saio batzuetan bete beharreko jokabide arauak zein diren jakin eta betetzea.

4. multzoa.–Interpretazio eta sormen musikala

• Ahotsak, gorputzak eta objektuek soinua sortzeko dituzten aukerak aztertzea.

• Erretolikalak eta soinu bakarrean kantatzen diren abestiak interpretatu eta memorizatzea.

• Ahotsa, gorputz perkusioa eta musika-tresnak erabiltzea errezitatzen diren testuei, abestiei eta dantzei laguntzeko.

• Mugimenduaren oinarriko teknikak eta mugimenduzko jokoak soinu sekuentziakin batera lantzea, eta dantza errazak ikastea.

• Konbentzionalak ez diren grafiak dituzten partitura errazak irakurtzea.

• Ahotsaren, musika-tresnen eta gorputzaren bidezko adierazpenarekin gozatzea.

• Lau denborako erritmo eta melodiako eskemak inprobisatzea.

• Mugimenduen inprobisatzea, soinu estimulu desberdinei ematen zaien erantzun gisa.

• Ahotsaren bidezko soinuak, objektuak eta musika-tresnak hautatzea egoera batzuei edo kontakizun laburrei soinua jartzeko.

• Norberak musika ekoizteko dituen aukeretan konfiantza izatea.

Ebaluazio irizpideak

1. Ingurune natural eta artifizialean dauden material, objektu eta tresnen kalitate eta ezaugarriak deskribatzea.

Irizpide honen bidez egiaztatu nahi da ezen, material, objektu eta tresnen manipulazioa eta zentzumenezko azterketa egin ondoren, gai ote diren horien ezaugarri eta kalitate nagusiei izena emateko (forma, kolorea, pisua, testura, altuera, intentsitatea, tinbrea, iraupena), beren inpresioak hitzez adierazteko eta atzemandakoa deskribatzeko.

2. Behatu eta entzundako lan plastiko eta musikalei buruzko iruzkina egiteko hitz errazak erabiltzea.

Irizpide honen bidez baloratu nahi da lan plastiko eta musikal desberdinetan nabarmenenak diren ezaugarrietako batzuk identifikatu eta deskribatzeko gai diren, eta lan horiek sorrarazten dizkieten ideia eta sentimenduak azaltzeko ere gai diren. Testu eta lan plastiko eta musikalengatik ahozko eta idatzizko adierazpenari dagokionez lortu den hizkuntza gaitasuna ebaluatu nahi da, bai eta ikasi den berariazko hiztegiaren erabilera nolakoa den ere.

3. Lan musikal baten elementu batzuk (tinbrea, abiadura, intentsitatea, izaera) hizkuntza desberdinen bitartez identifikatu eta adieraztea.

Irizpide honen bidez egiaztatu nahi da gelan landutako eduki batzuk atzematen ote dituzten lan musikal batean (ahots motak, musika-tresnak, abiadura eta intentsitate aldaketak eta kontrasteak, etab.), eta gai ote diren mugimenduaren, marrazkien eta hitzen bidez irudikatzen.

4. Erritmo eta melodiako eskemak ahotsaren, gorputzaren eta musika-tresnen bidez eta mugimendu erreproduzitzea.

Irizpide honen bidez baloratu da soinuaren eta gorputzaren bidez emandako mezuetan arreta jartzeko eta epe laburrean gogoan atxikitzeo gai diren eta horiek interpretatzeko beharrezkoak diren teknikak erabiltzen dituzten.

5. Ahotsak, gorputzak, objektuek eta musika-tresnek sortutako soinuak hautatu eta konbinatzea, kontakizunei edo irudiei soinua jartzeko.

Egiaztatu nahi da gai ote diren soinu azterketan lortutako datuak irudi edo egoera bat soinuaren bidez berregiteko lanean erabiltzeko, soinu egokienak hautatuz eta komeni den moduan konbinatuz nahi den efektua lortzeko.

6. Espazioa irudikatzen modu desberdinak identifikatzea.

Irizpide honekin egiaztatuko da ikasleek barneratu ote duten espazioa (ibilbideen arabera aztertuta, distantziez jabetuta, objektuak edo pertsonak kokalekuaren arabera non dauden ikusita) irudikatzen ahal dela, eta erabiltzen diren formak komunikazio eta informazio beharrei lotuta daudela ohartzen ote diren.

7. Formek, testurek eta koloreek dauzkaten aukerak nork bere ekoizpenetan probatzea.

Egiaztatu nahi da, adierazpen espontaneoaren testuinguruan, zer interes eta kuriositate duten beren ekoizpenetan txertatzeko material, objektu eta tresnen zentzumenezko azterketan eta beren hurbileko inguruneko irudien behaketan hautemandakoa.

8. Irudimenezko eta afektuzko mundua eta mundu soziala irudikatzen konposizio plastikoak egitea.

Irizpide honi jarraikiz egiaztatuko da ezen, sormenerako daukaten ahalbideari buruzko konfiantza giro batean, irudikapen plastikoaz baliatzen ote diren beren bizipenak, balizko idealak edo eguneroko bizitzako egoerak azaltzeko, eta, horri lotuta, lan plastikoak egitea beraiek nahi dutena adierazteko eta besteekin komunikatzeko baliagarria dutela ohartzen hasten diren.

Bigarren zikloa

Edukiak

1. multzoa.–Behaketa plastikoa

• Testurak eta tonalitateak sailkatzea eta forma natural eta artifizialak hautematea, ikuspegi eta kokaleku ezberdinetatik aztertuta.

• Behaketa prozedurarako eta behatutakoa ahoz edo idatziz azaltzeko ordena edo jarraibide bat ezartzea.

• Lan plastikoetan erabiltzen diren materialen behaketa.

• Ingurunea, kultur ondarea osatzen duten lanak eta norberaren eta beste ekoizpenak errespetatu eta zaintzea.

• Artelanari buruzko informazioa bilatzeko eta horien gaineko iruzkinak egiteko interesa.

• Irudiek inguru sozialean ematen duten informazioa interpretatu eta baloratzea eta hautematen dena adieraztea.

• Inguruneko elementuak behatzea objektuen arteko eskala eta proportzioak aztertzea.

• Espazioa irudikatzen modu desberdinen gainean ikerketa egitea.

2. multzoa.–Sormen eta adierazpen plastikoa

• Zenbait lerroekin eta posizio desberdinetako formekin saiakuntzak egitea.

• Koloreak kontraste, aldakuntza eta konbinazioetan dauzkan aukerak bilatzea, eta euskarri desberdinak erabiliz emaitzak ikustea.

• Materialen kalitateei, horien tratamendu ez-konbentzionalari eta testurak irudikapenean erabiltzeko moduari buruzko ikerketa egitea.

• Irudiak egitea zenbait teknika eta baliabide erabiliz.

• Egitura errazak edo sormeneko lan plastikoak egitea, antzezperenean erabiltzeko.

• Argazkiak egitea: fokatzea eta planoak.

• Baliabide digitalak erabiltzea artelanak sortzeko.

• Artelanetan ikusitako ezaugarriak nork bere lanetan aplikatzea.

• Kode artistikoen sentimenduak eta ideiak adierazteko balio dutela ohartzea.

• Sormen prozesua, banakakoa edo taldekoa, aurrez ikusitako asmoei lotzeko interesa agertzea, materialak euren aukera plastikoaren arabera egokiro hautatuz, tresna, material eta espazioak arduraz erabiltzeko, lanak norberak bere gain hartuz eta taldeak ezartzen dituen arauak, halakorik bada, errespetatuz.

3. multzoa.–Entzutea

• Soinuen kalitateak entzunez bereiztea, izena jartzea eta grafikoki irudikatzea.

• Estilo eta kultura desberdinetako musika-tresnen eta ahotsen bidezko pieza laburren sorta bat modu aktiboan entzutea eta ezaugarri batzuek jabetzea.

• Orkestrako, herri musikako eta beste kultura batzuetako zenbait tresna ikusiz eta entzunez ezagutzea eta familien arabera sailkatzea, eta ahots talde desberdinak identifikatzea.

• Esaldi musikalak eta errepikatu, kontrastatu eta itzultzen diren zatiak identifikatzea.

• Kontzertuak eta musika emanaldiak baloratu eta iruzkinak egitea.

• Ezaugarri desberdinak dituzten musika lanak ezagutzeko interesa.

• Musika entzunaldietan adi eta isilik egotea eta jokabide arauak errespetatzea.

4. multzoa.–Interpretazio eta sormen musikala

• Ahotsak, gorputzak, objektuek eta tresnek soinua sortzeko eta adierazpena lantzeko dituzten aukerak aztertzea.

• Ahotsa, gorputza eta tresnak zaintzeko ohiturak.

• Soinu bakarreko abestiak, kanonak eta musika-tresnen pieza errazak interpretatu eta memorizatzea.

• Banakako eta taldeko koordinazio eta sinkronizazioa ahots edo musika-tresna bidezko interpretazioan.

• Mugimendu finkatu eta asmatutako dantza eta sekuentziak memorizatu eta interpretatzea.

- Grafia mota ezberdineko abesti eta musika-tresnen konposizio errazak irakurri eta interpretatzea.
- Interpretazio eta sormeneko jardueretan interesa agertzea eta arduraz jokatzea.
- Emandako oinarri musikalen gainean erritmo eta melodiako eskemak inprobisatzea.
- Abestietarako eta musika-tresnen piezetarako akonpainamenduak sortzea.
- Musika piezak sortzea emandako elementuen konbinaziotik abiatuta.
- Abestietarako eta musika pieza laburretarako koreografiak asmatzea.

Ebaluazio irizpideak

1. Ingurunean dauden elementuen ezaugarriak eta artelanez sortzen dituzten sentsazioak deskribatzea.

Irizpide honekin egiaztatu nahi da gai ote diren behaketan lortutako ezagutzak erakusteko, arte agerpenetan eta ingurunean dauden ikusizko eta musikako hizkuntzaren elementuei buruzko deskribapen eta informazio aipagarrien bidez erakutsi ere, eta egintza artistikoaren gainean dituzten iritziak ahoz adierazteko.

2. Hizkuntza plastiko eta musikaleko hitz batzuk egoki erabiltzea testuinguru zehatzetan, komunikazioan eta prozesuak eta argudioak deskribatzen direnean.

Egiaztatu nahi da ikasleak hizkuntza artistikoetako hitz teknikoak erabiltzen hasi ote diren beren azalpen eta deskribapenetan, egoera egokietan erabiltzen dituzten eta ezaguta horiek baliagarri izaten ahal diren beste testuinguru batzuetara eramateko gai diren. Testu eta lan plastiko eta musikalen inguruko ahozko eta idatzizko adierazpenari dagokionez lortu den hizkuntza gaitasuna ebaluatu nahi da, bai eta ikasi den berariazko hitzegiaren erabilera nolakoa den ere.

3. Baliabide grafiko desberdinak erabiltzea musika pieza baten entzunaldian.

Irizpide honetaz baliaturik ebaluatuko da gai ote diren loturarik ezartzeko entzuten dutenaren eta musikogrametan edo partitura errazetan (grafia mota desberdinak dituztenetan) adierazitakoaren artean, bai eta entzundako musikaren ezaugarri bereizgarriak grafikoki irudikatzekeo gai diren ere (marrazkien bidez edo ezagutzen edo asmatzen dituzten zeinu grafikoak erabiliz).

4. Abestien, musika-tresnekin egindako piezen eta dantzen oinarriko errepertorioa memorizatu eta interpretatzea.

Irizpide honen bitartez baloratu nahi da ikasleek zenbateraino memorizatu dituzten eta gogoratzeko gai diren gelan imitazioz ikasitako abesti, musika-tresnen pieza eta dantza batzuk.

5. Egitura musikalki errazen barnean ideia musikalak aztertu, hautatu, konbinatu eta antolatzea.

Irizpide honekin baloratuko da prozesu ordenatu bat segitzeko eta irizpide egokiak erabiltzeko gai ote diren, emandako elementu batzuk hautatu, konbinatu eta antolatzeetik abiatuta musika pieza bat sortzeari begira.

6. Espazioari buruz ingurunean ageri diren irudi eta irudikapenen edukia interpretatzea.

Egiaztatu nahi da ikasleek ba ote dakiten azaltzen beren ingurunean ohikoak diren seinale, zeinu, ikur eta planoetan ageri den informazioa, irudikapen horien eta adierazpen, komunikazio edo informaziorako duten eginkizunaren arteko lotura, betiere oinarriko informazioa emanen duten mezu propioak sortzeari begira.

7. Testurak, formak eta koloreak antzekotasun edo desberdintasuneko irizpideen arabera sailkatzea.

Honen bidez egiaztatu nahi da materialen behaketa eta manipulazioan behar adina datu eskuratu ote duten horien ezaugarri buruzko jarraibideren bat ezartzeko, horiek zehazteko gai ote diren eta oinarriko sailkapenak antzekotasun edo aurkakotasunaren arabera antolatzen ahal dituzten.

8. Egin nahi den artelanerako egokiak diren tresna, teknika eta materialak erabiltzea.

Irizpide honen bidez egiaztatuko da tresna, teknika eta materialen azterketan lortutako datuez baliatzeko gai diren, lan pertsonal eta ez estereotipatu bat egiteko. Testuinguru ezberdinetan ematen diren era askotako soluzioak, askotariko euskarriak erabiltzea eta materialen erabileran originaltasuna izatea baloratzekeo izanen da, bai eta hartzailearen araberrako xedearekin lan egitea ere.

Hirugarren zikloa

Edukiak

1. multzoa.–Behaketa plastikoa

- Elementu naturalen eta egitura geometrikoen aukera plastikoak eta adierazpenekoei buruzko ikerketa egitea.

- Protokoloak prestatzea, ahoz eta idatziz, elementu natural eta artifizialen alderdiak, kalitateak eta ezaugarri nabarmen eta sotilak behatzeko lanerako.

- Artelanez eskaintzen eta iradokitzen dituzten ezaugarri, elementu, teknika eta materialak aztertzea, lan horiek berregin eta beste batzuk sortzeko.

- Gizartearen kultur adierazpenaren erakusle diren arte formak eta eskulangintzakoak dokumentatu, erregistratu eta baloratzea.

- Artelana pertsonen arteko komunikaziorako eta kultur balioak zabaltzeko tresna den aldetik baloratu eta aintzat hartzea.

- Informazioaren eta komunikazioaren baliabide eta teknologietan irudiek duten komunikazio xedea aztertu eta baloratzea.

- Bolumenak, planoan, ikuspuntuaren edo espazioa kokalekuaren arabera irudikatzekeo moduak aztertzea.

- Arlo edo esparru desberdinetan espazioa irudikatzekeo moduak konparatzea.

2. multzoa.–Sormen eta adierazpen plastikoa

- Forma ireki eta itxiekin eta lerroekin saiakuntzak egitea, horien forma, norabidea eta espazioa kokaleku kontuan hartuta.

- Kolore osagarriak, kontrakoak eta tonalitateak nahita aplikatzea.

- Bolumenek eta espazioek argiaren eraginez izaten dituzten aldaketak aztertzea.

- Materialak manipulatzeko xede den edukirako egokiak diren zehazteko, eta aurkikuntzak irudikapen plastikoak aplikatzeko interesa izatea.

- Testurak objektu eta irudien ezaugarriak zehazteko erabiltzea.

- Lanak teknika mistoak erabiliz egitea.

- Egiturak eraikitzea eta espazioak eraldatzea nozio metrikoak eta perspektibakoak erabiliz.

- Antzezpeneko inguruneak sortzea.

- Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabiltzea irudien, diseinuaren eta animazioaren tratamendurako eta egindako lanak zabaltzeko.

- Piezak egitea, aztertutako artelanen alderdiak berreginez.

- Komunikazio artistikoari dagozkion dokumentuak prestatzea, hala nola afixak edo gidak.

- Artelan bat sortzen denean originaltasunerako eta berezotasunerako joera izatea, bai eta ideiak, sentimenduak eta bizipenak modu pertsonal eta autonomoan azaltzekoa ere.

- Lanak egiteko prozesuan geroz eta konstantzia eta zorrotasun handiagoa izatea, konposizioan sormeneko estrategiak aplikatuz, talde lanean ardurak hartuz, berrikuste uneak ezarri, besteen ekarpenak errespetatuz eta desadostasunak argudioen bitartez konponduz.

3. multzoa.–Entzutea

- Estilo eta kultura desberdinetako, iraganeko eta oraingo musikak, testuinguru diferenteetan erabiliak, modu aktiboan entzun eta iruzkinak egitea.

- Musika-tresna akustikoak eta elektronikoak, ahots erregistro ezberdinak eta ahots eta tresnen taldeak, ohikoenak, ezagutu eta sailkatzea musika piezak entzuten direnean.

- Errepikapen berdinak eta bariaziodun temak dituzten musika formak identifikatzea.

- Gelan jotzen den musika grabatzea.

- Musika-tresnei, musikagileei, interpreteei eta musikaldiei buruzko informazioa bilatzea paperean eta euskarri digitalean.

- Kontzertuak eta musika emanaldiak baloratu eta iruzkinak egitea.

- Garai eta kultura ezberdinetako musika baloratu eta interesa izatea.

- Hots erasoak identifikatzea eta horiek murrizten eta pertsonen eta pertsona taldeen ongizatea lortzen aktiboki laguntzea.

4. multzoa.–Interpretazio eta sormen musikala

- Musika jotzeko erabiltzen diren tresnek eta gailu elektronikoek soinurako eta adierazpeneko dituzten aukerak aztertzea.

- Garai eta kultura ezberdinetako ahots piezak eta musika-tresnen bidezkoak, akonpainamendua duten eta ez duten taldeentzat eginak, jotzea.

- Mugimendu finkatuak eta asmatuak egitea estimuluak erabiliz: ikusizkoak, hitzezkoak, soinuaren bidezkoak eta musikalak.

- Dantzak eta koreografiak taldean egitea.

- Geroz eta zailagoak diren abestiak eta musika-tresnen piezak irakurri eta interpretatzea.

- Taldean jotzen denean ardurak hartzea eta besteen ekarpenei eta zuzendaritza bere gain hartzen duenari errespetua izatea.

- Ahotsaren, musika-tresnen eta gorputzaren bidezko inprobisazioa egitea, musikako eta musikaz kanpoko estimuluak erantzunez.

- Sarrerak, interludioak eta kodak eta abestietarako eta musika-tresnen piezetarako akonpainamenduak sortzea.

- Ikus-entzunezko baliabideak eta baliabide informatikoak erabiltzea musika piezak sortzeko eta irudiei eta antzezpenei soinua jartzeko.
- Estilo desberdinetako abestietarako eta musika pieza laburretarako koreografiak asmatzea.
- Grafiak desberdinak erabiltzea (konbentzionalak eta halakoak ez direnak) asmatutako musika erregistratu eta gordetzeko.
- Konstantziaz eta geroz eta handiagoa den zorrotasunez jokatzeko musika lanak egiten direnean.

Ebaluazio irizpideak

1. Informazioa bilatu, hautatu eta antolatzea norberaren kultur ondareko eta beste kultura batzuetako arte agerpenei buruz, arte plastikoekin eta musikarekin lotutako gertaerei, sortzaileei eta profesionali buruz.

Ikasleek egoki erabili behar dituzte eskolako liburutegiko materialak, komunikabideak eta Internet, horri esker zeregin hauetarako baliagarria izanen den informazioa eskuratzeko: ikustaldi kulturalak planifikatu eta antolatzeko, iritziak emateko eta norberaren prestakuntza eta gozamenarako on diren informazioak jakin eta trukatzeko. Balio berezia emanen zaio informazio egokia hautatzeari.

2. Beren eskura dauden arte agerpeni buruzko iritziak ematea, horiei buruz dakitena eta gozamenarako eta aisialdia betetzeko joera pertsonala erakutsiz.

Irizpide honekin egiaztatu nahi da haurrek zenbateraino ezagutzen dituzten inguru hurbileko eta beste herrialde batzuetako arte agerpen eta egintzak, errealitatea behatzerakoan sentsibiltatez jokatzeko duten eta irizpide eta iritziak emateko gai diren. Testu eta lan plastiko eta musikalen inguruko mintzamenari eta idazmenari dagokionez lortu den hizkuntza gaitasuna ebaluatu nahi da, bai eta ikasi den berriazko hiztegiaren erabilera nolako den ere.

3. Norberaren gizarte eta kulturako musikak eta beste garai eta kultura batzuetakoak ezagutzeko.

Irizpide honen bitartez ebaluatu nahi da garai eta kultura ezberdinetako musika lan batzuen ezaugarri batzuk ezagutzen dituzten eta horiek izendatu eta deskribatzeko gai diren.

4. Norberaren ekintza taldeko beste kideenera egokitzea dantzak eta bai zati edo gehiagoko musika piezak interpretatzen direnean.

Irizpide hau erabiliz ebaluatu nahi da ikasleak gai ote diren arreta jarri eta beren ekintza taldeko beste kideenera egokitzeko. Ez da lortutako maila tekniko balaratu nahi, baizik eta interpretazio jardueretan zein jarrerarekin parte hartzen den, taldean ongi moldatzeko borondatea agertuz.

5. Sortutako musika grafia mota ezberdinak erabiliz erregistratzea.

Irizpide honi esker ikusiko da ikasleek soinua eta ikurrak nola lortzen dituzten, eta gelan asmatutako musika lan baten soinua grafikoki irudikatzeke zer gaitasun duten. Helburua ez da zeinu zehatzak hautatzea (notazio tradizionalaren kasuan bereziki), baizik eta zeinua sortzen den musika gogoratu eta berregiteko gida eraginkor eta funtzionala izatea.

6. Espazioaren antolaketa, zenbait materialen erabilera eta teknika desberdinen aplikazioa eskatzen duten irudikapen grafikoak egitea taldean.

Lan bat taldean egiten denean argudioetan malgutasunik baden eta beste iritzi batzuk onartzen diren ebaluatuko da; lan horretan kontuan hartuko da ikasleek konposizioko elementu plastikoan banaketari buruz bereganatu dituzten ezagutzak aplikatzen dituzten eta materialen jokatze bidez buruz ikasitako teknika egokiarekin erabiltzen laguntzen dien.

7. Material, testura, forma eta koloreek euskarri desberdinetan aplikatuta dauzkaten aukerak egiaztatzea.

Irizpide honekin ebaluatuko da hizkuntza plastiko elementuei, manipulazio moduaren arabera izaten dituzten eraldaketei eta euskarrien arabera lortzen diren emaitzei buruz saiakuntzak eta ikerketak egitearen aldeko jarrerarik baduten. Materialen tratamenduari eta formaren, kolorearen nahiz testuraren erabilera buruz ikasitakoak barneratu duten ere ikusiko da.

8. Ideiak, ekintzak eta egoerak modu pertsonalean irudikatzea, hizkuntza plastikoak eta ikus-entzunezkoak ematen dituzten baliabideak erabiliz.

Irizpide honen bidez ebaluatuko da plastika lanak egiteko autonomia eta adierazpenerako zer gaitasun duten, lan bateko elementu artistikoak konbinatu, kendu edo eraldatzean sormena eta irudimena zenbat garatu dituzten eta beren bizipenei lotutako egoerak irudikatzeke nolako gaitasuna duten.

9. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak egoki erabiltzea plastikaren eta musikaren arloko ekoizpen errazak sortzeko.

Egiaztatu nahi da ikasleek irudiaren eta soinuen tratamendurako oinarriko aplikazio batzuk erabiltzerakoan eta beren ekoizpenak sortzerakoan zer autonomia maila lortu duten.

GORPUTZ HEZKUNTZA

Arlo honek hezkuntza lanerako dituen funtsezko elementuak gorputza eta giza motrizitatea dira. Lehenik, mugimenduzko jarduerari lotutako gaitasunak garatzera eta gorputz-kulturaren elementuak eskuratzera bideratuta dago, garapen pertsonalari eta bizi kalitatea hobetzeari laguntzeko.

Hala ere, arlo honetako curriculum mugimenduzko jokabideak hartu eta hobetzera baino harantzago doa. Gorputz Hezkuntzaren arloa gizarteak bizi dituen aldaketa bizkorrei adi dago, eta erantzuna eman nahi die, hezkuntzako bere asmoen bitartez, ongizate pertsonalera eta bizitza osasungarriara daramaten behar pertsonalei eta taldeen beharrei, edozein eratako estereotipo eta bereizkerietatik urrun.

Gorputz Hezkuntzak, adin hauetan, gorputz jardueraren zentzuari eta ondorioei buruz gogoeta egiten lagunduko duten gaitasunak lortzea bultzatu behar du bereziki eta, aldi berean, gorputzaren kudeaketari eta mugimenduzko jokabideari begira egokiak diren jarrera eta balioak bereganatzen lagundu behar die ikasleei. Alde horretatik, arlo hau bizitza osoan ohitura osasungarri, erregular eta jarraituak sortzera bideratuta dago, bai eta nor bere gorputzarekin ongi sentitzen laguntzera ere, oso laguntza ona baita hori autoestimua hobetzeko. Beste alde batetik, mugimendurako aukera berriak jolasaren eta esperimentazioaren bitartek sartzeak aisiarako hezkuntza egokiaren oinarriak ezartzen lagun dezake.

Gorputz jardueraren inguruan pertsonen artean sortzen diren harremanek zenbait balio jabetzeko aukera ematen dute, hala nola errespetua, onarpena edo lankidetzak, eguneroko zereginetara eramaten ahal direnak, horrela ikasleak gainerako pertsonekin, berdintasunean egoeretan, harreman eraikitzaileak ezartzera bideratzeko. Horrekin batera, gorputzaren eta mugimenduaren adierazpen aukerak gorputz hizkuntzen sormena eta erabilera bultzatzen dute, horrela harreman pertsonalak gizatiartzen dituzten sentimendu eta emozioak helarazteko.

Mugimenduaren ondoriozko kultur forma ugarien artean, gure gizartearen onartuen eta zabalduenak bat kirola da, nahiz eta adierazpen jarduerak, jokoak eta dantza tradizionalak onarpen handia duten oraindik ere. Hala, kirolaren fenomenoaren konplexutasunak eskatzen du ikasle prestakuntzan motibatu eta lagundu egiten duten alderdiak hautatzea curriculumean, bai ikuslearen ikuspegitik bai kirola egiten dutenen ikuspegitik hartuta.

Edukiak egituratzeko moduak Gorputz Hezkuntzari Lehen Hezkuntzan zentzua ematen dioten ardatzetako bakoitza islatzen du: mugimenduari lotutako gaitasun kognitiboak, fisikoak, emozionalak eta harremanetakoak garatzea, mugimenduaren forma sozial eta kulturalak bereganatzea, balioetan hezteak eta osasunerako hezkuntza ematea.

Planteamendu horri jarraikiz, arloa bost multzotan banatu da. Mugimenduari lotutako gaitasunen garapena lehenbiziko hiru multzoetan lantzen da batik bat; hirugarren multzoa eta bosgarrena mugimenduaren forma kulturalak hartzeari zuzenago lotuak daude, eta osasunerako hezkuntzak eta balioetan hezteak laugarren multzoarekin eta bosgarrenarekin, hurrenez hurren, kideetasun handia dute.

1. multzoa, Gorputza: irudia eta hautematea. Hautematearen eta mugimenduaren gaitasunak garatzen laguntzen duten edukiei dagokie multzo hau. Norberaren gorputza ezagutu eta kontrolatzen ikastera bideratuta dago bereziki, erabakigarria baita hori bai norberaren gorputzaren irudia garatzeko bai geroagoko mugimendu ikaskuntzetarako.

2. multzoa. Mugimendurako trebetasunak. Ikasleak eraginkortasunez mugitzearen gaineko edukiak biltzen ditu. Mugimendua menderatu eta kontrolatzearen inguruko lorpenak sartzeko dira multzo honetan. Mugimendua egoera berrietara egokitzeke erabakiak hartzen laguntzen duten edukiak dira aipagarri.

3. multzoa. Arteari eta adierazpenari lotutako jarduerak. Gorputzaren eta mugimenduaren bidezko adierazkortasuna bultzatzen duten edukiak sartzeko dira honetan. Gorputz hizkuntzaren bidezko komunikazioa ere kontuan hartu da multzo honetan.

4. multzoa, Jarduera fisikoa eta osasuna. Jarduera fisikoa osasungarria izateko beharrezkoak diren ezagutzak osatzen dute multzo hau. Gainera, bizitza osoan jarduera fisikorako ohiturak hartzeari buruzko edukiak sartzeko, ohitura horiek ongizatearen iturri gisa hartuta. Gorputzaren osasunari buruzko edukiak jarduerak fisikorekin ikuspegitik hartuta biltzen dituen multzo bat sartuta nabarmendu egin nahi da multzo guztietan ez bairik gabe zeharka ageri diren ikaskuntza batzuk lortzearen beharra.

Azkenik, 5. multzoak, Jokoak eta kirolak, jokoari eta kirol jarduerari buruzko edukiak ditu, horiek pertsonen mugimenduaren kultur adierazpen gisa ulertuta. Jokoa estrategia metodologiko gisa erabiltzen ahal bada ere, bere balio antropologiko eta kulturalarengatik ere kontuan hartzen da eduki moduan. Bestalde, eduki mota hauetan pertsonen arteko harremanek duten garrantzia ikusirik, elkartasunaren, lankidetzaren eta besteenganako errespetuaren aldeko jarreraren proposamena nabarmendu behar da hemen.